



## **Soomukse III liivakarjääri mäeeraldise keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine**

### **1. OTSUS**

Lähtudes alljärgnevast, OÜ INF Maavarad (enne 25.08.2025 nimega EMG Karjäärid OÜ) 02.07.2024 esitatud Soomukse III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusest nr T-KL/1024931 ning tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lõike 1 punktile 1, § 6 lõike 2 punktile 2 ja lõikele 4, § 6<sup>1</sup> lõigetele 3 ja 5, § 9 lõikele 1, § 11 lõigetele 2, 2<sup>2</sup>, 2<sup>3</sup>, 4, 8 ja 8<sup>1</sup>, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõikele 1 ja § 3 punktile 4, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusele nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“, otsustab Keskkonnaamet:

#### **1.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Soomukse III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele**

#### **1.2. Soomukse III liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetlemisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:**

1.2.1. Soomukse III liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piirile, Linnumäe kinnistu (katastritunnus: 27301:001:0170) poolsele alale ja Tapa-Loobu tee poolsele küljele, tuleb rajada müratõkkevall kõrgusega 3 m.

1.2.2. Mobiilne töötlemissõlm (nt purustus- ja sorteerimissõlm, sõelumiskompleks) ei tohi töötamise ajal, mäeeraldisel ega selle teenindusmaal, paikneda Linnumäe kinnistul (katastritunnus: 27301:001:0170) asuvatele hoonetele lähemal kui 300 m.

1.2.3. Maavara kaevandamine on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 8.00-18.00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada riiklikel pühadel. Kui ilmneb vajadus töötada nädalavahetustel ning riigipühadel, tuleb sellest eelnevalt teavitada kohalikku omavalitsust ja lähimaid elanikke ning saada nende nõusolek.

1.2.4. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus (MaaPS § 6), on keskkonnaloa omajal kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjäärisiseseid teid ning mobiilset töötlemissõlme (nt purustus- ja sorteerimissõlm, sõelumiskompleks) ajal, mil toimub kivimi purustamine killustikuks, väljatud materjali sorteerimine vms tegevus, et vältida tahkete osakeste (PM) levikut välisõhus.

1.2.5. Kui kaevandamise tõttu vesi ümberkaudsetest kaevudest kaob, või selle kvaliteet halveneb, tuleb kaevandamisloa omanikul tagada kvaliteetne joogi- ja tarbevesi kas vana salvkaevu süvendamise või uue salv- või puurkaevu rajamise teel.

1.2.6. Minimeerimaks võimaliku reostuse teket, tuleb kaevandamis- ja töötlemistehnika korrasolu regulaarselt kontrollida ja masinate hooldustöid teha ainult selleks ette nähtud spetsiaalsetel hooldusplatsidel, või väljaspool karjääri selleks ette nähtud kohtades.

1.2.7. Võimalike rikete ning avariide tagajärjel tekkiva kütuse- või õlireostuse likvideerimiseks peab karjääris olemas olema vajalikus koguses absorbenti (näiteks turvas, saepuru või sünteetilised absorbendid), millega saab tekkinud reostuse kokku korjata.

1.2.8. Avarii korral tuleb reostus koheselt lokaliseerida ning teavitada Keskkonnaametit, Politsei- ja Piirivalveametit ja Päästeametit.

1.2.9. Katastriüksusel Loobu metskond 33 (katastritunnus: 27301:001:0138) paikneval lahustükil asuva metsatee nr 2730512 (Tuksmani tee) rekonstrueerimise, hooldamise ja kasutamise tingimused leppida kokku loa omaja ja Riigimetsa Majandamise Keskuse vahel.

1.2.10. Riigitee tugimaantee nr 24 Tapa – Loobu tee (ETAK ID 4307872) rekonstrueerimise, hooldamise ja kasutamise tingimused leppida kokku loa omaja ja tee omaniku vahel enne tee kasutamist kaevandatava materjali väljaveoteena.

### **1.3. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud**

Keskkonnaamet teavitab KeHJS § 12 lõike 1<sup>1</sup> punkti 2 kohaselt käesolevast KMH algatamata jätmisest 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

## **2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED**

### **Taotleja nime muutus**

Käesolevas dokumendis viidatakse taotlejale tihti, kui EMG Karjääris OÜ, kuna taotluse tegemise ajal oli taotleja äriregistris antud nimega. Taotleja muutis oma ärinime vastavalt äriregistri andmetele 25.08.2025 ja ettevõtte uueks nimeks sai OÜ INF Maavarad. Kuna kõik varasemad dokumendid tehti EMG Karjääris OÜ nime alt, siis segaduse vältimiseks kasutatakse nime, millega dokument esitati. Menetluses edaspidi kasutatakse praegu kehtivat ettevõtte ärinime OÜ INF Maavarad.

### **2.1. Taotluse menetlusse võtmine**

EMG Karjäärid OÜ (alates 25.08.2025 nimega OÜ INF Maavarad, registrikood 14273374, aadress Vana-Narva mnt 11b, Kiiu alevik, Kuusalu vald, Harju maakond) esitas Keskkonnaametile 06.07.2022 taotluse keskkonnaloa saamiseks Soomukse III liivakarjääris (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi **KOTKAS**, 06.07.2022 numbriga DM-120674-1). Korrigeeritud ning menetlusse võetud taotlus registreeriti 01.08.2022 numbriga DM-120674-3.

Keskkonnaamet andis 22.11.2023 korraldusega nr DM-120674-26 EMG Karjäärid OÜ-le

Lääne-Viru maakonnas Kadrina vallas Arbavere külas riigimandis Loobu metskond 31 (katastritunnus 27202:001:0458) ja Loobu metskond 33 (katastritunnus 27301:001:0138) kinnistutel Soomukse III liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-516412.

MTÜ Eesti Metsa Abiks esitas 20.12.2023 Keskkonnaametile vaide Soomukse III keskkonnaloa kehtetuks tunnistamiseks (parandatud vaide 28.12.2023, registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 28.12.2023 kirjaga nr 1-7/23/222-4).

Keskkonnaamet küsis 09.01.2024 kirjaga nr 1-7/23/222-6 vaidele seisukohta ka kohaliku omavalitsuse üksuselt (edaspidi **KOV**) Kadrina vallalt haldusmenetluse seaduse (edaspidi **HMS**) § 82 p 5 alusel. Keskkonnaamet palus seisukoht esitada hiljemalt 23.01.2024.

Kadrina Vallavalitsus esitas 16.01.2024 korraldusega nr 16 vaidega nõustuva arvamuse, mistõttu selgus, et esineb maapõueseaduse (edaspidi **MaaPS**) § 55 lg 2 p 11 kohane kaevandamisloa andmisest keeldumise alus.

Kuigi Keskkonnaamet küsis Kadrina Vallavalitsuselt kaevandamisloa taotluse menetluse käigus korduvalt arvamust, ei laekunud menetluses ühtegi ametlikku seisukohta. Keskkonnaamet luges seda KOVi poolt vaikimisi nõusoleku andmiseks. Kohtupraktikas on aga leitud, et KOVi arvamuse välja selgitamata jätmine üldplaneeringuga vastuolu korral, on menetlusviga, mis toob kaasa kaevandamisloa õigusvastasuse (Tallinn Ringkonnakohtu 24.07.2023 kohtuotsus haldusasjas nr 3-22-2132, p 14-16).

Eelnevast lähtudes tunnistas Keskkonnaamet korralduse nr DM-120674-26 ja sellega antud Soomukse III liivakarjääri kaevandamisloa nr KL-516412 16.02.2024 vaideotsusega nr 1-7/23/222-10 kehtetuks.

EMG Karjäärid OÜ ja Keskkonnaameti esindajad kohtusid 07.03.2024. Ühisel kohtumisel väljendati seisukohta, et EMG Karjäärid OÜ keskkonnaloa taotlejana on käitunud õiguspäraselt. Tulenevalt maavara kaevandamise keskkonnaloa nr KL-516412 kehtetuks tunnistamise põhjustest, pidas Keskkonnaamet võimalikuks menetluse nr M-120674 uuendamist, et kõrvaldada varasema menetluse käigus tehtud menetlusviga.

EMG Karjäärid OÜ ja Kadrina valla esindajad kohtusid 12.03.2024. Ühisel kohtumisel väljendasid KOV-i esindajad, et on valmis kaaluma nõusoleku andmist keskkonnaloa väljastamiseks Soomukse III liivakarjääris juhul, kui EMG Karjäärid OÜ korrigeerib Soomukse III liivakarjääri piire ja mahtusid.

EMG Karjäärid OÜ esitas Keskkonnaametile 14.03.2024 e-kirja teel taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 18.04.2024 numbriga DM-120674-27) menetluse nr M-120674 uuendamiseks ning menetluse jätkamiseks menetlusvea tegemise kohast (KOV arvamuse väljaselgitamisest keskkonnaloa taotluse kohta).

Keskkonnaamet taasavas menetluse nr M-120674 ning jäi ootama taotleja EMG Karjäärid OÜ korrigeeritud taotlust.

EMG Karjäärid OÜ proovis parandatud taotluse esitada menetluse nr M-120674 juurde 02.07.2024, ent vastavalt keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS eripäradele ei olnud see tehniliselt teostatav. Seega soovitas Keskkonnaamet algatada uus menetlus ning jätkata Soomukse III liivakarjääri keskkonnaloa menetlemist teise menetlusnumbriga (M-129049).

**Menetlused nr M-120674 ja nr M-129049 on omavahel seotud. Menetlus nr M-129049 on menetluse nr M-120674 jätk.**

Taotleja EMG Karjäärid OÜ esitas korrigeeritud Soomukse III liivakarjääri keskkonnaloa taotluse Keskkonnaametile 02.07.2024 (KOTKAS 02.07.2024 numbriga DM-129049-1).

Keskkonnaloa taotluse vastavust keskkonnaseadustiku üldosa seaduses ja maapõuseaduses sätestatud nõuetele on kontrollinud Keskkonnaamet ja keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja Maa-amet (alates 01.01.2025 Maa- ja Ruumiamet). Taotlus vastab nõuetele.

Keskkonnaloa taotluse nr T-KL/1024931 ja muude asjasse puutuvate dokumentidega saab tutvuda keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (<https://kotkas.envir.ee/>), menetluse nr M-129049 all. Menetlusega varasemalt seotud dokumendid on leitavad menetluse nr M-120674 alt.

## **2.2. Avalikustamine**

Vastavalt keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi **KeÜS**) § 47 lõigetele 1 ja 2 avaldab Keskkonnaamet keskkonnaloa taotluse menetluse võtmise teate Ametlikes Teadaannetes ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi. KeÜS § 47 lõike 2<sup>1</sup> alusel tasub ajalehes avaldamise kulud loa taotleja.

Keskkonnaloa taotlus on 07.08.2024 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 07.08.2024 kirjaga nr DM-129049-3 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Arvestades, et menetluse vastu on ilmnenu suurem avalik huvi, avaldas Keskkonnaamet menetluse uuendamise teate ka maakondlikus ajalehes Virumaa Teataja 15.08.2024.

Avalikustamise käigus avaldasid arvamust eraisikud. Alljärgnevalt on lühidalt kokku võetud kirjade sisu (täpsemad andmed on registreeritud menetluste all Asutusesiseseks kasutamiseks).

H.P saatis teavituse 19.10.2023, milles teavitas, et Lahustükil Loobu MK 33, Lossijärve tee ja Puusepa MÜ vahele jääb kraav, mis tuleb Lossijärvest välja ja lõpeb karstialaga. Ja soovis teada, mis on meetmed ja kes kompenseerib tekkida võivad kahjud, kui kaevud jäävad tühjaks või reostuvad?

T.T saatis kirja 05.10.2023 ettepanekutega keskkonnaloa andmis osas:

1. Kavandataav liivakarjäär lõhub Kadrina valla miljööväärtuslikuks tunnistatud Tapa-Loobu maantee äärde jääva ala.
2. Lõunapoolsele kaevandusalale, Lossijärve tee ja Tuksmani tee vahelise ala keskele jääb väike märgala, kas seda on uuritud?
3. Soomukse elanike pärimuse järgi nimetati Lossijärve tee ja Tuksmani tee ristumiskohas asuvat mäge Katkumäeks, kus asuvad katkuhauad, arvatavasti suure katku ajal maetute kalmistu. Kas ja kuidas see teadmine kaevandamist mõjutab?
4. Kaevandusest tingitud liiklus koormab täiendavalt üsna tiheda liiklusega Tapa-Loobu maanteed, kus on toimunud suuri liiklusõnnetusi. Liiklusvariide riski selles kohas suurendab otse plaanitava kaevanduse väljaveotee vastas asuv Linnumäele suunduv sissesõidutee. Võimalike ohtude vältimiseks soovitame kaevandusteks kasutada Lossijärve teed. Võibolla oleks mõttekam kasutada ringliiklusena mõlemaid teid.
5. Kaevandusmüra segab ümbruskonna eluolu, kaevandustööd võivad toimuda ainult tööpäeviti 9:00 - 18:00. Suurt müra tekitav kivipurustamise masinate kasutamise aeg tuleb jätta sügistalve perioodiks (oktoober-märts).
6. Kaevandamise sügavus ei ulatu põhjaveeni, kuid ometi öeldakse, et põhjavee tase võib langeda. Ära on märgitud kaugemale jäävad puurkaevud 600- 800 meetri kaugusel, kuid midagi pole öeldud kaevandusalast ainult umbes 100 m kaugusele jääva Linnumäe kaevu kohta. Mainitakse ka võimalikku reostuse ohtu. Kuidas korvatakse kahju, kui vesi peaks kaevus kaduma või reostuma?
7. Kaevandamine annab prisket kasumit liivakarjääri omanikele, aga toob kahju ümbruskonna elanikele: miljööväärtuse ning marja- ja seenekohtade hävimine, pikaajalise mürafooni tõus, liikluse häirimine. Millega kaevanduse omanikud tekitatud kahju elanikele kompenseerivad?
8. Kuna Soomuksel on avatud juba kaks maardlat, siis ei tohi enam selle piirkonna loodusmaastikku järgmiste kaevandustega hävitada.

J.S saatis kirja 05.10.2023, mille alusel pole ta rahul keskkonna mõjude uurimise alustamata jätmisega, eriti põhjavee taseme käsitlemise osas. Läsna jõgi on kaardiandmete alusel põhjaga 84 m absoluutkõrgust. Kaevanduse põhja absoluutkõrgus on lubatud ca 79 m peale. Linnulennult 2 km kaugusel olev Läsna jõgi ja selle valgala on seega ohus. Rääkimata eel selle vahele jäävast Tuksmani rabast, mis on ka looduskaitse ala. Minu kinnistul on põhjavesi maapinnast (käesoleval suvel ca 1,5m) Kuidas saab väita, et kaevandamine toimub pealpool põhjavett – kui see nii e oleks, siis ei ole vaja ka vee pumpamisest juttu teha. Samuti jääb vähem kui 300 m kaugusele Lossi järv, mille valgala kattub planeeritava alaga.

Nende kirjade sisu osas kirjutas 31.10.2023 vastuse taotleja EMG Karjäärid OÜ oma kirjaga nr 23-865 ja see on registreerinutud KOTKAS 02.11.2023 numbriga DM-120674-21. Antud kiri edastati eraisikutele ja Keskkonnaamet saatis 10.11.2023 lisaks kirja nr DM-120674-22 seisukohta avaldanud eraisikutele paludes täiendatavaid arvamusi edastada Keskkonnaametile e-kirja teel hiljemalt 17.11.2023.

T.T saanis kirja 13.11.2023, kus soovis, et lähimaks puurkaevuks oleks märgitud Linnumäe puurkaev, mis on rajatud 1994 aastal 30 m sügavusel asuvasse põhjaveekihini. Lisaks soovitas ta ära märkida, et teenindusmaa (laius ca 10 m) on vajalik müratõkkevallide rajamiseks.

T.T täpsustas veel oma kirja seoses puurkaevuga 15.11.2023

Keskkonnaamet vastas T.T. kirjale 17.11.2023 oma kirjaga nr DM-120674-25 ja selgitas, et antud puurkaev ei ole ametlikes registrites ja selgitas, kuidas saab puurkaevu arvele võtta. Lisaks lubati puurkaevu menetluses käsitleda. Samuti selgitati, et karjääri ei rajata põhjavee tasemest madalamale. Lisaks selgitati et Maapõueseaduse §93 lõige 1 paneb loa omajale kohustuse hüvitada ettenägematutel asjaoludel tekkinud kaevandamisega seotud kahju, sõltumata oma süüst. See kehtib ka veega seotud probleemide puhul. Keskkonnaamet lubas loale lisada kõrvaltingimuse: *Kui kaevandamise tõttu vesi ümberkaudsetest kaevudest kaob, või selle kvaliteet halveneb, tuleb kaevandamisloa omanikul tagada kvaliteetne joogi- ja tarbevesi kas vana salvkaevu süvendamise või uue salv- või puurkaevu rajamise teel.*

Mäeeraldise teenindusmaa osas aga teavitati, et see on üleüldiselt töötava karjääri teenindamiseks.

E.P kirjutas Keskkonnaametile 21.05.2025. Kirjas käsitleti RMK tegevust, teede seisukorda/transporti, müra probleeme ja avalikustamise teemasid. Lisaks käsitleti Soomukse I ja Soomukse II tegevust ning kaevanduse ala korrastamist.

Keskkonnaamet vastas 30.01.2025 E.P-le oma kirjaga nr DM-129049-14.

### **2.3. Kohaliku omavalitsuse arvamus keskkonnaloa taotluse kohta Soomukse III liivakarjääri mäeeraldisel**

Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Soomukse III liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 08.08.2024 kirjaga nr DM-129049-4 Kadrina Vallavalitsusele.

Kadrina Vallavalitsus palus 19.09.2024 (KOTKAS 19.09.2024 numbriga DM-129049-5) e-kirja teel väljastada menetlusega varasemalt seotud eraisikute arvamused ning neile koostatud vastused. Keskkonnaamet saatis küsitud andmed Kadrina Vallavalitsusele 19.09.2024 kirjaga nr DM-129049-6.

Kadrina Vallavalitsus saatis 27.09.2024 (KOTKAS 27.09.2024 numbriga DM-129049-7) Keskkonnaametile Kadrina Vallavolikogu 25.09.2024 otsuse nr 126 arvamuse andmine maavara kaevandamise Soomukse III liivakarjääri mäeeraldisel. Otsusega nõustatakse EMG Karjäärid OÜ maavara kaevandamise keskkonnaloa taotlusega tingimusel, et arvestatakse Kadrina valla poolt käesolevas arvamuses esitatud.

Kadrina Vallavolikogu 25.09.2024 otsuse nr 126 arvamuses esitati alljärgnevad punktid järgmiselt:

Olles tutvunud taotluse materjalidega, toob Kadrina vallavolikogu välja alljärgneva:

1. Kadrina valla üldplaneeringu kohaselt asub taotletav maardla koos teenindusmaaga täielikult väärtusliku maastiku alal ja roheline võrgustiku alal. Üldplaneeringu kohaselt paikneb taotletava maardla teenindusmaa lääneküljel Tapa-Loobu tugimaantee (tee nr 24) ilusa teelõigu piirkonnas.

2. EMG Karjäärid OÜ ja Kadrina Vallavalitsuse esindajad kohtusid 12.03.2024. Kohtumisel väljendasid valla esindajad, et on valmis kaaluma nõusoleku andmist keskkonnaloa väljastamiseks Soomukse III liivakarjääris juhul, kui EMG Karjäärid OÜ korrigeerib Soomukse III liivakarjääri piire ja mahtusid võttes seejuures arvesse ja pöörates erilist tähelepanu piirkonnas asuvatele kaitsealustele liikidele.  
EMG Karjäärid OÜ esindaja tutvustas 24.04.2024 Kadrina vallavolikogu istungil sel hetkel planeeritavat uuendatud taotlust.
3. Kaevandamistegevuse käigus tuleb pöörata tähelepanu asjaolule, et lähimas, maardlast kagusuunas jäävas majapidamises ei ületaks müratase taluvuse piire. Selle tagamiseks tuleb Soomukse III liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piirile, Linnumäe kinnistupoolsele alale, rajada müratõkkevall kõrgusega kolm meetrit. Mobiilne töötlemissõlm (nt purustus- ja sorteerimissõlm, sõelumiskompleks) ei tohi töötamise ajal, mäeeraldisel ega selle teenindusmaal, paikneda Linnumäe kinnistul asuvatele hoonetele lähemal kui 300 m.
4. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus, tuleb kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjäärisiseseid teid ning mobiilset töötlemissõlme ajal, mil toimub väljatud materjali sorteerimine vms tegevus, et vältida tahkete osakeste levikut välisõhus.
5. Lähtudes Keskkonnaametile esitatud pöördumistest (registreeritud dokumendisüsteemis KOTKAS numbrite all DM-120674-18, DM-120674-19, DM-120674-20, DM-120674-23 ja DM-120674-24) rõhutab Kadrina vallavolikogu, et eraisikute poolt edastatud ja toonasesse loasse lisatud tingimused kantaks üle käesolevasse menetlusse: kui kaevandamise tõttu vesi ümberkaudsetest kaevudest kaob, või selle kvaliteet halveneb, tuleb kaevandamisloa omanikul tagada kvaliteetne joogi- ja tarbevesi kas vana salvkaevu süvendamise või uue salv- või puurkaevu rajamise teel kuue kuu jooksul peale kaebuse laekumist.

Kadrina Vallavolikogu liige Jaanus Reisner palus 27.09.2024 e-kirja teel (KOTKAS 30.09.2024 numbriga DM-129049-8) sisustada mõiste "kavandatava tegevuse mõjuraadius", mida Keskkonnaamet kasutas vastuskirjas nr DM-129049-6. Keskkonnaamet vastas 01.10.2024 kirja nr DM-129049-10.

## 2.4. Õiguslik alus

KeHJS § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lõikes 2<sup>1</sup> viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6<sup>1</sup> lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 lõike 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 2, § 6<sup>1</sup> lõike 3, § 11 lõigete 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lõike 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

KeHJS § 11 lõike 2<sup>3</sup> järgi KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhindangust (vt ptk 3) ja asjaomase asutuse seisukohast (seisukohad ning selgitused nendega arvestamise või arvestamata jätmise kohta, vt ptk 4). KeHJS § 11 lõike 4 kohaselt, kui kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise otsus tehakse KeHJS § 6 lõike 2 või 2<sup>1</sup> alusel, lisatakse otsusele eelhindang.

### **3. EELHINNANG**

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6<sup>1</sup> lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (KeHJS § 6<sup>1</sup> lõige 5).

Keskkonnaamet on eelhindangu andmisel kasutanud järgmisi materjale:

1. Soomukse III liivakarjääri keskkonnaloa taotlus, sh KeHJS § 6<sup>1</sup> lõike 1 kohane teave;
2. „Soomukse liivamaardla Soomukse III uuringuruumi geoloogilise uuringu aruanne (varu seisuga 01.01.2022)“ (Töö nr 21-EA28; Kiiu 2022; edaspidi uuringu aruanne);
3. Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakendused (<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/>);
4. Lääne-Viru maakonnaplaneering 2030+ (kehtestatud riigihalduse ministri 27.02.2019 käskkirjaga nr 1.1-4/30);
5. Soomukse III liivakarjääri dokumendid KOTKAS (<https://kotkas.envir.ee/>) menetluse nr M-120674 ja M-129049 all.
6. Kadrina valla üldplaneering (<https://www.kadrina.ee/uldplaneeringud> - 03.06.2025 aasta seisuga kehtiv planeering, mis kehtestati Kadrina Vallavolikogu „31” jaanuar 2007.a. määrusega nr. 38 ja uus üldplaneering, mis Kadrina Vallavalitsuse poolt 27.05.2025 esitatud heakskiitmiseks Maa- ja Ruumiametile);
7. Eesti Looduse Infosüsteem (EELIS; <https://infoleht.keskkonnainfo.ee/>);
8. Keskkonnaportaal (<https://register.keskkonnaportaal.ee/>);
9. Kultuurimälestiste riiklik register (<https://register.muinas.ee/>);
10. RMK metsatööde kaart (<https://rmk.ee/kaardid/rmk-metsatoodde-kaart/>)

#### **3.1. Kavandatav tegevus**

##### **3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht**



Taotletav Soomukse III liivakarjäär asub Lääne-Viru maakonnas Kadrina vallas Arbavere külas riigiomandisse kuuluval kinnistul Loobu metskond 31 (katastritunnus 27202:001:0458). Taotletav mäeeraldis hõlmab täielikult Soomukse liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 0362) täiteliiva aktiivse tarbevaru 12 plokki. Kinnistu valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK).

Taotletav mäeeraldisel pindala on 4,65 ha ja mäeeraldisel teenindusmaa pindala on 5,37 ha. Keskkonnaluba taotletakse 15 aastaks.

Märkida tuleb, et varasemas 01.08.2022 aastal esitatud menetluse nr M-120674 taotluses oli taotletava mäeeraldisel ja selle teenindusmaa pindala oluliselt suurem. Mäeeraldisel pindala oli siis 17,72 ha ja teenindusmaa pindala oli siis 23,85 ha. Käesolevas taotluses loobuti Tapa-Loobu teest lääne poole jäävast mäeeraldisel alast ja taotlus ei hõlma enam Soomukse maardla plokki 13.

Kaevandatud maavara kasutamise otstarbeks on taotluse seletuskirjas märgitud täitematerjal üld- ja teedehituses. Kaevandatud maa planeeritakse korrastada metsamaaks.

Taotletava mäeeraldisega hõlmatavad varukogused on järgmised:

12 plokk – täiteliiv, aktiivne tarbevaru: 201 tuh m<sup>3</sup>, kaevandatav varu on 191 tuh m<sup>3</sup>

### **3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega**

#### **Kadrina vallavalituse teave**

Taotletav Soomukse III liivakarjäär asub Kadrina Vallas ja Kadrina vallavolikogu on käsitlenud valla planeeringuid ja tulevase tegevusi oma otsuses. Kadrina Vallavolikogu 25.09.2024 otsuses nr 126 (KOTKAS 27.09.2024 numbriga DM-129049-7), toob Kadrina vallavolikogu välja alljärgneva:

1. Kadrina valla üldplaneeringu kohaselt asub taotletav maardla koos teenindusmaaga täielikult väärtusliku maastiku alal ja roheline võrgustiku alal. Üldplaneeringu kohaselt paikneb taotletava maardla teenindusmaa lääneküljel Tapa-Loobu tugimaantee (tee nr 24) ilusa teelõigu piirkonnas.
2. EMG Karjäärid OÜ ja Kadrina Vallavalitsuse esindajad kohtusid 12.03.2024. Kohtumisel väljendasid valla esindajad, et on valmis kaaluma nõusoleku andmist keskkonnaloa väljastamiseks Soomukse III liivakarjääris juhul, kui EMG Karjäärid OÜ korrigeerib Soomukse III liivakarjääri piire ja mahtusid võttes seejuures arvesse ja pöörates erilist tähelepanu piirkonnas asuvatele kaitsealustele liikidele.  
EMG Karjäärid OÜ esindaja tutvustas 24.04.2024 Kadrina vallavolikogu istungil sel hetkel planeeritavat uuendatud taotlust.
3. Kaevandamistegevuse käigus tuleb pöörata tähelepanu asjaolule, et lähimas, maardlast kagusuunas jäävas majapidamises ei ületaks müratase taluvuse piire. Selle tagamiseks tuleb Soomukse III liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaa piirile, Linnumäe kinnistupoolsele alale, rajada müratõkkevall kõrgusega kolm meetrit. Mobiilne töötlemissõlm (nt purustus- ja sorteerimissõlm, sõelumiskompleks) ei tohi töötamise ajal, mäeeraldisel ega selle

- teenindusmaal, paikneda Linnumäe kinnistul asuvatele hoonetele lähemal kui 300 m.
4. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus, tuleb kasta karjääris kaevisse transportimisel kasutatavaid karjäärisiseseid teid ning mobiilset töötlemissõlme ajal, mil toimub väljatud materjali sorteerimine vms tegevus, et vältida tahkete osakeste levikut välisõhus.
  5. Lähtudes Keskkonnaametile esitatud pöördumistest (registreeritud dokumendisüsteemis KOTKAS numbrite all DM-120674-18, DM-120674-19, DM-120674-20, DM-120674-23 ja DM-120674-24) rõhutab Kadrina vallavolikogu, et eraisikute poolt edastatud ja toonasesse loasse lisatud tingimused kantaks üle käesolevasse menetlusse: kui kaevandamise tõttu vesi ümberkaudsetest kaevudest kaob, või selle kvaliteet halveneb, tuleb kaevandamisloa omanikul tagada kvaliteetne joogi- ja tarbevesi kas vana salvkaevu süvendamise või uue salv- või puurkaevu rajamise teel kuue kuu jooksul peale kaebuse laekumist.

Vastavalt eelnevale on ettepanek lisada kõrvaltingimused sõnastuses, mida võib täpsustada keskkonnaloa andmise korralduses järgnevalt:

- *Soomukse III liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaa piirile, Linnumäe kinnistu (katastritunnus: 27301:001:0170) poolsele alale, tuleb rajada müratõkkevall kõrgusega 3 m.*
- *Mobiilne töötlemissõlm (nt purustus- ja sorteerimissõlm, sõelumiskompleks) ei tohi töötamise ajal, mäeeraldisel ega selle teenindusmaal, paikneda Linnumäe kinnistul (katastritunnus: 27301:001:0170) asuvatele hoonetele lähemal kui 300 m.*
- *Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus (MaaPS 6), on keskkonnaloa omajal kohustus kasta karjääris kaevisse transportimisel kasutatavaid karjäärisiseseid teid ning mobiilset töötlemissõlme (nt purustus- ja sorteerimissõlm, sõelumiskompleks) ajal, mil toimub kivimi purustamine killustikuks, väljatud materjali sorteerimine vms tegevus, et vältida tahkete osakeste (PM) levikut välisõhus.*
- *Kui kaevandamise tõttu vesi ümberkaudsetest kaevudest kaob, või selle kvaliteet halveneb, tuleb kaevandamisloa omanikul tagada kvaliteetne joogi- ja tarbevesi kas vana salvkaevu süvendamise või uue salv- või puurkaevu rajamise teel.*

### **Piirkonna karjäärid**

Soomukse III liivakarjäär piirneb idast Soomukse liivamaardla aktiivse tarbevaru plokkidega 3, 4 ja 5, mille piires kaevandab EMG Karjäärid OÜ Soomukse II kruusakarjääri mäeeraldisel kaevandamisloa nr L.MK/319032 alusel, luba on kehtivusega kuni 01.07.2025 (loa omanik Metsatervenduse OÜ). Kaevandatavaks materjaliks on ehitusliiv ja- kruus ning täiteliiv (maavara kvaliteet määratud 2005. a määrus nr 44 järgi). Soomukse II kruusakarjääri osas on esitatud 04.06.2025 loa omaniku poolt Keskkonnaametile Soomukse II kruusakarjääri korrastamisprojektile kasutusloa taotlus. Seega võib eeldada, et lähiajal Soomukse II kruusakarjäär korrastatakse.

Soomukse II kruusakarjäär külgneb omakorda idast Soomukse kruusakarjääri mäeeraldisega, kus kaevandab ehitusliiva ja -kruusa OÜ Kadrina Kommunaal kaevandamisloa nr L.MK.LV-150210 alusel, loa kehtivus kuni 18.06.2028.

## **Maantee ja muud teed**

Taotletav mäeeraldis teenindusmaa piir on riigiteest nr 24 Tapa – Loobu (edaspidi ka maantee) ida pool. Maantee äärmise sõiduraja välimine serv jääb taotletavast mäeeraldisest ning selle teenindusmaast vastavalt ca 31 m ning ca 21 m kaugusele. Seega teenindusmaa on osaliselt teekaitsevööndis. Taotlusmaterjalide hulgas on ka Transpordiameti 30.05.2022 kiri nr 7.1-7/22/10673-2, millega nõustatakse teekaitsevööndi ajutise kasutamisega ning on andnud kooskõlastuse, et teenindusmaa võib moodustada minimaalselt 20 m kaugusele äärmise sõiduraja tee servast.

Mäeeraldisest ~20 m kaugusele põhjasuunda jääb nimetu kruuskattega tee, mis on RMK hallata. RMK Lääne-Virumaa metsaülem on andnud 01.07.2022. a kooskõlastuse nr 3-1.1/2022/3625, et mäeeraldis teenindusmaa võib moodustada 10 m kaugusele tee teljest tingimusel, et peale kaevandamistegevuse lõppemist korrastatakse teenindusmaa ala metsamaaks ja teel liiklejate ohutus oleks tagatud. Soomukse III liivakarjääri mäeeraldis kattub valdavalt lageraie languga, kuhu uusi puude istikuid vastavalt RMK metsatööde kaardile ei ole veel istutatud. Mäeeraldis idaküljele jääb männinoorendik.

## **Muu oluline info**

Lähimate majapidamiste hooned on taotletava maardla teenindusmaast ~111 m kaugusel kagus Linnumäe kinnistul (katastritunnus: 27301:001:0170) ja ~327 m kaugusel kirdes Kõrtsi kinnistul (katastritunnus: 27301:001:0035). Ülejäänud eluhooned on kaugemal, kui 500 m.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole taotletaval tegevusel seost strateegiliste planeerimisdokumentidega.

### **3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine**

Käesoleva keskkonnaloa taotluse puhul on tegu on vähendatud kehtetu keskkonnaloa nr KL-516412 järgse mäeeraldis ja teenindusmaaga. Taotletav mäeeraldis ala hõlmab Soomukse liivamaardla täiteliiva aktiivse tarbevaru plokki 12. Taotletava mäeeraldis toodanguks on ehituses ja teedehituses vajaminev liiv ja kruusliiv.

Taotletav Soomukse III liivakarjäär pindalaga 5,37 ha (mäeeraldis pindala 4,65 ha) asub Lääne-Viru maakonnas Kadrina vallas Arbavere külas riigimandis kuuluval kinnistul Loobu metskond 31 (katastritunnus: 27202:001:0458). Kinnistu jääb Kliimaministeeriumi valitsemisalasse, volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus. Taotlusest on välja jäetud varasemal kehtetul keskkonnaloa nr KL-516412 olnud 13 plokk, mis asub lääne pool Tapa-Loobu maanteed Loobu metskond 33 kinnistul (katastritunnus 27301:001:0138).

Taotletava mäeeraldisega hõlmataavad varukogused on järgmised:

12 plokk – täiteliiv, aktiivne tarbevaru: 201 tuh m<sup>3</sup>, käevandataav varu on 191 tuh m<sup>3</sup>

Geoloogilisi uuringuid ja ümberhindamisi on Soomukse liivamaardlal tehtud viiel korral,

nendest viimase andmed on alljärgnevad.

2021.-2022. a tegi EMG Arendus OÜ Soomukse III uuringuruumi geoloogilise uuringu (varu seisuga 01.01.2022) (L. Ordlik, 2022; EGF 9575). Geoloogilise uuringu raames rajati Soomukse III uuringuruumi piires kuus kaevandit ja 17 puurauku, milledest võeti proovid laboratoorseteks uuringuteks. Proovide tulemused näitasid, et materjal Soomukse III uuringuruumis ei vasta kaalutud keskmiste näitajate järgi ehituskruusa ega ehitusliiva nõuetele ning materjal loeti täiteliivaks. Täiteliiva keskmine paksus moodustatud varuplokkide piires on 4,4 m ning kasulik kiht lasub ülalpool veetaset. Uuringu tulemusena kinnitati pindalal 17,72 ha täiteliiva varu aktiivse tarbevaru plokis 12 varu kogusega 201 tuh m<sup>3</sup>, ploki pindala 4,65 ha (ja aktiivse tarbevaru plokis 13 varu kogusega 578 tuh m<sup>3</sup>, ploki pindala 13,07 ha).

Taotletav mäeeraldis paikneb glatsiofluviaalsel mõhnastikul, kus levivad Võrtsjärve alamkihistu glatsiofluviaalsed setted (Q1jrVr\_fg), milledeks on eriteraliseid ja kohati kruusakad liivad. Maapinna reljeef on küllaltki tasane ning kõrgused tõusevad lõunasuunas, kuid mitte palju. Maapinna kõrgused jäävad vahemikku 84,1 - 87,0 abs m.

Taotletavas Soomukse III liivakarjääris moodustab katendi kasvukiht (muld) ja orgaanikarikas liiv. Katendi paksus varieerub vahemikus 0,3 - 0,6 m, keskmine 0,4 m, millest kasvukiht 0,1 - 0,3 m, keskmine 0,2 m.

Kasuliku kihi moodustab liiv ja kruus. Liiv mäeeraldise piires on valdavalt peene- kuni jämedateraline, üksikutes proovides esineb väga peeneteralist ja ülijämedateralist liiva. Liiv on polümiktilise koostisega, kollakaspruun kuni beež. Kruus ja kruusakas liiv on kohati punakaspruun. Liivas esinevad kruusaosakesed on valdavalt tardkivimilise koostisega ning on keskmiselt kuni hästi ümardatud. Kasuliku kihi paksus jääb vahemikku 1,3 - 6,3 m, keskmine 4,1 m. Kogu kasulik kiht lasub ülalpool veetaset.

Kasuliku kihi lamami uuringuruumis moodustab hall/sinakashall või beež saviliivmoreen. Kasuliku kihi lamam avati viies kaevandis, seega ühes kaevandis lamamit kätte ei saadud. Kasuliku kihi lamam tõuseb lõunasuunas, lisaks tõuseb lamam ka kaevandi K-2 asukohas (Gr lisa 1). Kaevandites ja 2009. a geoloogilise uuringu puuraukudes avatud kasuliku kihi lamami abs kõrgused varieeruvad vahemikus 79,2 - 82,9 m.

2021. a geoloogiliste välitööde käigus ei avatud üheski kaevandis pinnasevett (põhjavee esimene kiht). Seega kogu kasulik kiht lasub ülalpool veetaset (välistada ei saa hooajalist veetaseme tõusu).

### **Kavandatav kaevandamise tehnoloogia**

Alljärgnevad andmed on pärit Soomukse III liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa taotluse seletuskirjast.

Karjääri avamine algab ettevalmistustöödega. Tulevase karjääriala kattub suures osas raiesmikuga, kuhu uusi istikuid ei ole veel istutatud (geoportaali RMK metsatööde kaart). Mäeeraldise idaküljel kasvab männinoorendik. Seega tuleb esmalt männinoorendik raadata ning

kännud eemaldada. Peale männinoorendiku ja kändude eemaldamist järgneb katendi eemaldamine. Katend lükatakse valli valitud alale, kasvukiht ladustatakse eraldi. Katendi keskmine paksus taotletaval mäeeraldisel on 0,4 m ning selle moodustab kasvukiht (muld) ja orgaanikarikas liiv. Kasvukihi keskmine paksus on 0,2 m. Katendi kogumaht on 18 tuh m<sup>3</sup>, sellest 9 tuh m<sup>3</sup> moodustab kasvukiht. Eemaldatud katend ladustatakse mäeeraldise teenindusmaa piires valitud alale. Mulla omaduste säilitamiseks ei ladustata mulda kõrgemates kui 3 m puistangutes. Põhiline osa kasvukihist kasutatakse karjääriala korrastamiseks, põhiline osa orgaanikarikast liivast aga turustatakse. Samuti kasutatakse katendit müratõkkevalli rajamiseks mäeeraldise lõunaküljele. Täpsemad korrastamiseks ja müratõkkevalli tarbeks kasutatavad katendi kogused määratakse kaevandamis- ja korrastamisprojekti raames. Korrastamiseks jääv katend ladustatakse vallidesse, kuid mitte kauemaks kui kolmeks aastaks. Korrastamisega alustatakse esimesel võimalusel ning seda on võimalik teha paralleelselt teiste mäetöödega.

Kasuliku kihi keskmine paksus mäeeraldisel on 4,3 m, kogu kasulik kiht jääb veetasemest kõrgemale. Kasulik kiht väljatakse pöördkopp-ekskavaatoriga. Väljavedu karjäärist toimub autotranspordiga.

Mäetöid tehakse vastavalt kaevandamisprojektile. Täpsem kaevandamise tehnoloogia ja vajalik energiakasutus määratakse kaevandamisprojekti ja karjääri korrastamine korrastamistingimuste alusel koostatud korrastamisprojekti, kus on ära toodud ka korrastamiseks vajalikud mulla ja katendi mahud.

Juurdepääs karjäärile kavandatakse taotletava mäeeraldise teenindusmaa põhjaservast, kus 10 m kaugusele jääb RMK metsatee, mida kasutatakse ka teiste karjääride väljaveoteena. Nimetu metsatee ühendab tulevast karjääri Tapa-Loobu maanteega (tee nr 24), mis jääb karjäärist 30 kaugusele.

### **Looduslik mitmekesisus**

Soomukse III liivakarjääri mäeeraldis kattub valdavalt lageraie languga, kuhu uusi puude istikuid vastavalt RMK metsatööde kaardile ei ole veel istutatud. Mäeeraldise idaküljele jääb männinoorendik. Lähim majapidamine on ~ 115 m kaugusel kagus Linnumäe kinnistul (katastritunnus: 27301:001:0170).

Taotletava karjääriala alal puuduvad teadaolevad looduskaitse-, muinsuskaitse-, ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alad. Taotletava Soomukse III liivakarjääri piiresse ei jää kaitstavaid loodusobjekte ega tehnorajatisi ning nende kitsendusi.

Soomukse III liivakarjääri alal ja vahetus läheduses (300 m raadiuses) ei paikne loodus- või muinsuskaitsealasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid. Lähim Natura 2000 looduskaitseala on umbes 455 m mäeeraldisest lõunas asuv Ohepalu looduskaitseala (EELIS kood KLO1000230) ning umbes 497 m mäeeraldisest kirdes asuv Natura 2000 loodualade alla kuuluv Loobu jõe hoiuala (EELIS kood KLO2000064). Natura 2000 loodusala alla kuuluv Viitna maastikukaitseala on Loobu jõest veel edasi kirde suunas umbes 859 m kaugusel (EELIS kood KLO1000435). Karjäär ei asu tiheasustusega piirkonnas. Karjääri ala jääb projekteeritava Uku

mõhnastiku kaitseala (EELIS kood PLO1001729) piiridesse.

Looduskaitse aluste liikide osas mida karjääri tegevus võib mõjutada tuleb välja tuua Soomukse III liivakarjääri mäeeraldisest lääne teisel pool Tapa-Loobu maanteed asuv metsise (Tetrao urogallus) II kategooria kaitsealuse liigi leiukoht (EELIS kood KLO9102215) ja samas suunas kõige lähemas punktis umbes 168 m kaugusel mäeeraldisest teenistusala Tuksmani metsise püsielupaik (EELIS kood KLO3003103).

Karjäärade rajamisega ja nende töötamise jooksul looduslik mitmekesisus paratamatul vaesestub. Looduslik mitmekesisus, taimestik ja loomastik saab hakata taastuma peale karjääri korrastamist. Maavara kaevandamisel muutub maastiku olukord mäeeraldisest piirides täielikult. Kaevandamisest mõjutatud maa tuleb korrastada projekti alusel (MaaPS § 81 lg 1). Korrastamisprojekt koostatakse lähtudes loa andja poolt esitatud korrastamistingimustest (MaaPS § 81 lg 2). Korrastamisega tuleb alustada tehnoloogiliselt esimesel võimalusel ning see tuleb lõpuni viia enne maavara kaevandamise keskkonnala kehtivuse lõppu (MaaPS § 80 lg 1).

#### **3.1.4. Tegevuse energiakasutus**

Peamised energiatarbijad karjääri avamise järgselt on karjääris töötavad seadmed ja masinad. Energiat kulus ettevalmistustöödeks karjääri esmasel kasutusele võtul (piiride märkimine, võsa või kõrghaljastuse eemaldamine, katendi eemaldamine) ja kulub praegu maavara kaevandamiseks ning kaevise laadimiseks transpordivahenditele. Kuna mäeeraldisest varu ei paikne allpool põhjaveetasel, siis kaevandamiseks vett välja ei pumbata ega alandata põhjaveetasel, seega selleks energiat ei kulutata.

Mäeeraldisest piirile rajatakse tulevast karjääri teenindav tee, mis peale varu ammendumist korrastatakse.

#### **3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn**

Maavara kaevandamisega mõjutatakse alati suuremal või vähemal määral looduskeskkonda. Soomukse III liivakarjääris kaevandamisel on peamisteks keskkonda mõjutavateks teguriteks maastikupildi visuaalne muutumine (mida on näha naaberalade karjäärides), müra, õhusaaste ja võimalik mõju põhjaveele.

#### **Pinna- ja põhjavesi**

Maavara kaevandamine karjääris avaldab mõju pinna- ja põhjavee tasemele ning piirkonna veerežiimile eelkõige siis, kui põhjavee tasemest allpool oleva maavara kaevandamisel alandatakse (pumbatakse vett välja ja/või suunatakse kraavide abil isevoolselt suublaks olevasse veekogusse) karjääris veetasel või veetase alaneb väljatava maavara mahu arvel. See toob kaasa põhjavee taseme alanemise ja alanduslehtri välja kujunemise karjääri ümbritseval alal.

Taotletav Soomukse III liivakarjäär hõlmab täiteliiva aktiivset tarbevaru plokki 12 ja vastavalt

taotlusele on maavara veepealne. Täpsem kirjeldus geoloogia osas on punktis 3.1.3.

Lähimad puurkaevud jäävad Soomukse III liivakarjääri mäeeraldisest enam, kui 50 meetri kaugusele ja nende veetaset ning vee kvaliteeti ei tohiks kaevandamine mõjutada, juhul kui tegevust teostatakse vastavalt loale. Lähimal ~115 m kaugusel asuval elumaja Linnumäe kinnistul (katastritunnus: 27301:001:0170) on vastavalt avalikustamise käigus saadud andmetele (vaata peatükk 2.2) puurkaev, mida aga ei ole ametlikkesse registrisse registreeritud 09.07.2025 seisuga ja tänu selle täpne asukoht ei ole kaardistatud. Kuna kaevu olemasolu on teada peab sellega siiski arvestama.

Tulevasest karjäärist ~545 m kaugusele jääb Loobu jõgi (vooluveekogu, keskkonnaregistri kood VEE1077900). Kaevandamine ei mõju Loobu jõe veetasemele ega vooluhulgale. Loobu jõe veetase ja vooluhulk sõltuvad eelkõige sademete jaotusest aastalõikes ning ülalpool veetaset kaevandamine ei saa seda mõjutada.

Peamine saasteaine, mis liivakarjääris toimuvate tööde käigus tekib, on kaevandatavast keskkonnast pärinevad mineraalsed peenosakesed (liiva-, tolmu- ja saviosakesed). Sette aga ka teiste saasteainete kaasakanne eesvooludesse puudub, kuna vett kaevandamise eesmärgil eesvoolu ei juhita. Samuti ei toimu peenosakeste infiltreerumist põhjavette, sest kasuliku kihi lamamiseks on väikese veejuhtivusega setted, mis ühtlasi toimivad ka filtrina ning kaitsevad alumisi põhjaveekihte võimaliku avarii ja reostuse korral. Seetõttu puudub kaevandamisel mõju 0,5 km kaugusele idasuunda jääva Loobu jõe veekvaliteedile.

Võimalik mõju veekvaliteedile on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariilukordadega. Kuna kasutatav tehnika sisaldab ja kasutab töötamiseks määrdeaineid ja kütust, on võimalik, et esineb nende lekkeid. Avariilukorra tekkimise tõenäosus ei ole suurem, kui teistes rasketehnikaga seotud valdkondades nagu põllumajandus või ehitus. Kasutades tehniliselt korras seadmeid ja neid regulaarselt hooldades on lekete tõenäosus väike ja lekked kiiresti avastatavad.

Ettepanek lisada kõrvaltingimused vee kaitse eesmärgil järgnevalt:

- *Minimeerimaks võimaliku reostuse teket, tuleb kaevandamis- ja töötlemistehnika korrasolu regulaarselt kontrollida ja masinate hooldustöid teha ainult selleks ette nähtud spetsiaalsetel hooldusplatsidel, või väljaspool karjääri selleks ette nähtud kohtades.*
- *Võimalike rikete ning avariide tagajärjel tekkiva kütuse- või õlireostuse likvideerimiseks peab karjääris olemas olema vajalik koguses absorbenti (näiteks turvas, saepuru või sünteetilised absorbendid), millega saab tekkinud reostuse kokku korjata.*
- *Avarii korral tuleb reostus koheselt lokaliseerida ning teavitada Keskkonnaametit, Politsei- ja Piirivalveametit ja Päästeametit.*

Antud kõrvaltingimustest kinni pidamisel ei tohiks olla ohtu vee reostusele.

## Müra

Tegevusega kaasneva müra levik ümbruskonda sõltub kasutatavast tehnikast, tööprotsessidest ja

ümbritsevatest keskkonnatingimustest. Kaevandamise käigus tekib müra peamiselt kahest allikast: transpordimüra ja kaevandamise käigus masinate poolt tekitatav müra. Välisõhus leviva müraga seonduvat reguleerib atmosfääriõhu kaitse seaduse §-d 55-66 ja keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (määrus nr 71).

Eelnimetatud määruses nr 71 on kehtestatud müra piirväärtused erineva kasutusotstarbega maa-aladele. Lähimad müratundlikud alad tuleb käesoleva situatsiooni kontekstis lugeda II kategooria aladeks (määruse 30.05.2020 jõustunud redaktsioonis nimetaud elumumaa-alad, maatulundusmaa õuealad) ja karjääri tegevusega kaasnevat müra arvestada tööstusmürana. Nendest kriteeriumitest tulenevalt on päevasel ajal müra piirnormiks 60 dB ja öisel ajal 45 dB (määruse nr 71 lisa 1).

Taotluse seletuskirjas on toodud müra hinnang. Müra tekitavad karjääris töötavad mäetööde masinad: ekskavaatorid, mobiilne purustus-sorteerimissõlm, mobiilne sõelumiskompleks, kopplaadurid ja kallurautod. Müra suhtes kõige tundlikum objekt on lähim elamu, mis asub ~111 m kaugusel kagus Linnumäe kinnistul (katastritunnus: 27301:001:0170). Mäetööde masinate müratase on vahemikus 80 - 90 dB, mõõdetuna 10 m kaugusel. Kõige suurimateks müraallikateks on mobiilsed purustus-sorteerimissõlm ja sõelumiskompleks, millede müratase on maksimaalselt 90 dB, mõõdetud 10 m kauguselt. Öisel ajal ei ole planeeritud taotletavas karjääris kaevandada, mistõttu müra analüüsitakse päevaste normide alusel.

Karjäärimasinate üheaegsel töötamisel on müratase lähima elamu juures mobiilse purustus-sorteerimissõlme või sõelumiskompleksi puhul 69 dB, kopplaaduri või kalluri puhul 62 dB ning ekskavaatori puhul 59 dB. Lähima majapidamise juures on vastavalt taotluse seletuskirjas toodud arvutustele kombineeritud müratase 74 dB. Seega ületab arvutuslik kombineeritud maksimaalne müratase elamu juures seadusega lubatud päevast piinormi 14 dB võrra. Mürataseme 74 dB arvutamisel on aluseks võetud, et müraallikas asub mäeeraldise piiril lähima elamu suunal. Tegelikuses liiguvad müraallikad koos mäetööde aja ning suunaga ja on karjääri planeeritava töötamise perioodil lühikest aega lähimas punktis. Arvestada tuleb ka faktoriga, et mäetööde masinad ei tööta korraga ühes kohas. Mobiilset purustus-sorteerimissõlme ja sõelumiskompleksi ei kasutata aastaringselt ehk ainult teatud perioodidel. Juhul kui kõik mäetööde masinad töötaksid korraga 300 m kaugusel elamust, oleks kombineeritud müratase elamu juures 65,5 dB. Seega on vajalik müratõkkevallide rajamine lähima elamu suunal, et vähendada mürataset ning tagada seadusega lubatud tööstusliku müra normväärtused. Mürataset elamu juures vähendab ka tulevase liivakarjääri ja elamu vahele jääv mets.

Ettepanek on lisada kõrvaltingimus müra taseme vähendamiseks lähimatele elumajadele järgnevalt:

- *Soomukse III liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piirile, Linnumäe kinnistu (katastritunnus: 27301:001:0170) poolsele alale, tuleb rajada müratõkkevall kõrgusega 3 m.*
- *Mobiilne töötlemisõlm (nt purustus- ja sorteerimissõlm, sõelumiskompleks) ei tohi töötamise ajal, mäeeraldisel ega selle teenindusmaal, paikneda Linnumäe kinnistul (katastritunnus: 27301:001:0170) asuvatele hoonetele lähemal kui 300 m.*
- *Maavara kaevandamine on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 8.00-18.00.*



*Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada riiklikel pühadel. Kui ilmneb vajadus töötada nädalavahetustel ning riigipühadel, tuleb sellest eelnevalt teavitada kohalikku omavalitsust ja lähimaid elanikke ning saada nende nõusolek.*

Esimesed 2 punkti on nõutud ja toodud välja ka punktis 3.1.2. ja viimane punkt tuleneb asjaolust, et müra leevendusmeetmeid arvestati vaid kõrgemate päevaste müranormide alusel ning peatükis 4 välja toodud Kadrina vallavalitsuse seisukohast kaevandustööde aja osas.

## **Tolm**

Liiva kaevandamisel on võimalikeks osakeste ehk tolmu allikateks maavara ammutamis- ja laadimisprotsessid ning toodangu väljaveoga seotud transport. Osakeste eraldumine mäeeraldisel toimuvatest tööprotsessidest sõltub kaevandamise tehnoloogiast, kaevise kohapealsest töötlemisest kui ka ilmastikutingimustest (tuul, sademed jne). Tolmu tekib laadimisprotsessi käigus materjali kukkumisel kallurisse või puistangusse. Osakesi tekib ka karjäärialal töötavate masinate ümbruses, kuid nende levik on lokaalse iseloomuga. Transpordil kaasneb tolmu eraldumine kruuskattega teedel liiklemisel transpordivahendite (eriti raskeveokite) ratastelt ning lahtistelt koormatelt. Veose katmise nõuded on toodud liiklusseadustikus ja selle alamaktides.

Transpordil tekkivad tolmu heitkogused sõltuvad liiklusintensiivsusest, kasutatavate masinate massist ja sõidukiirusest, teede peente osakeste sisaldusest, tee laiuusest ja tööajast. Kaevise transpordist tekkiva tolmu leviku tõkestamise efektiivseks vahendiks kuival perioodil on nii karjäärisiseste kui ka väljaveoteede niisutamine ning erinevate kemikaalide kasutamine. Ülenormatiivse tolmu kontsentratsiooni levimine mäeeraldisel piiridest välja võib juhtuda ekstreemumitel ehk halbade tingimuste kokkulangemisel (suur tuulekiirus, kuivad tingimused, tööesi on vahetult mäeeraldisel piiril).

Looduslikult on kaevandatav liiv niiske ega põhjusta märkimisväärse õhusaaste tekkimist. Keskkonnaministri 14.12.2016 määruse nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba“ (määrus nr 67) ja selle lisa 1 kohaselt on õhusaasteluba vaja, kui tegevuse käigus eraldub ühe aasta jooksul atmosfääri osakesi (PMSUM) enam kui 1 tonn.

Vastavalt taotluse seletuskirja arvutustele on Soomukse III liivakarjääri keskmise aastamäära (20 tuh m<sup>3</sup>) kaevandamisel ja tahkete osakeste summaarne heitkogus 0,060 t/a. Seejuures on arvestatud materjali laadimist, purustamist ja sõelumist. Purustamise ja sõelumise puhul arvestati, et poolt kaevandatavast varust müüakse looduslikul kujul ja teine pool purustatakse/sõelutakse.

Töötavates karjäärides tehtud vaatluste järgi võib hinnata, et transpordi tõttu tekkiv tolmu võib levida lagedal maastikul keskmise tuulega 200 - 250 m kaugusele. Tolmu võib eralduda vähesel määral ka maavara väljamisel, kuid enamjaolt on looduslikus olekus liiv niiske ega tolma.

Tolmu levik mäetööde juures on üldjuhul lokaalne, vajadusel on võimalik kasutada

leevendusmeetmeid leviku tõkestamiseks sarnaselt teedega. Juhul kui tekib ülenormatiivset tolmu, siis on võimalikuks meetmeks töödeldava materjali niisutamine ning kinnisemate seadmete kasutamine. Samuti aitab levikut lokaliseerida süvendis töötamine ning ilmastikuoludega arvestamine (tugeva tuule puhul vältida tootmist). Kaevise transpordist tekkiva tolmu leviku tõkestamise efektiivseks vahendiks kuival perioodil on teede ja ladude niisutamine ning erinevate kemikaalide kasutamine, millega on võimalik tolmu teke viia nullilähedaseks. Tolmu levikut vähendab ka transpordimasinate liikumise kiiruse piiramine. Arvestades, et lähim majapidamine asub 115 m kaugusel taotletavast karjääri piirist, tuleb arvestada, et leevendusmeetmeid võib hooajaliselt vaja olla rakendada.

Tolmu leviku takistamiseks on peatükis 3.1.2 välja toodud alljärgnev kõrvaltingimuse ettepanek:

- *Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus (MaaPS 6), on keskkonnaloa omajal kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjäärisiseseid teid ning mobiilset töötlemissõlme (nt purustus- ja sorteerimissõlm, sõelumiskompleks) ajal, mil toimub kivimi purustamine killustikuks, väljatud materjali sorteerimine vms tegevus, et vältida tahkete osakeste (PM) levikut välisõhus.*

### **Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn**

Valgus-, soojus-, kiirgus- ega lõhnareostust tegevusega ümbruskonnale eeldatavalt ei kaasne.

### **Vibratsioon**

Vibratsiooni tekitavad karjääris töötavad mehhanismid. Lähtuvalt töötervishoidu käsitlevast seadusandlusest on karjääris töötavale tehnikale kehtestatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Soomukse III liivakarjääris töötav tehnika peab vastama kehtestatud normidele, mistõttu kaevandamisel kasutatav tehnika ning laadimistööd ei põhjusta vibratsiooni, mis võiks oluliselt negatiivselt mõjutada karjääris töötavaid inimesi või ümbruskonda.

Liivakarjääris vibratsiooni põhjustavaid löhkamistöid läbi ei viida ning hüdrovasarat ei kasutata, seetõttu karjäärist väljapoole levivat vibratsiooni ei kaasne.

#### **3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine**

Jäätmeseaduse § 7<sup>1</sup> lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeteks jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Selle kohaselt võib mäeeraldisel kirjeldatud tegevuse tulemusel kaevandamisjäätmeteks kvalifitseerida kooritavat katendit. Taotluse järgi on katendi maht 18 tuh m<sup>3</sup>.

Taotluse kohaselt korrastatakse karjäär metsamaaks. Katendi kogumaht on 18 tuh m<sup>3</sup>, sellest 9 tuh m<sup>3</sup> moodustab kasvukiht. Eemaldatud katend ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaa piires valitud alale. Mulla omaduste säilitamiseks ei ladustata mulda kõrgemates kui 3 m puistangutes.

Põhiline osa kasvukihist kasutatakse karjääriala korrastamiseks, põhiline osa orgaanikarikast liivast aga turustatakse. Samuti kasutatakse katendit müratõkkevalli rajamiseks mäeeraldise lõunaküljele. Täpsemad korrastamiseks ja müratõkkevalli tarbeks kasutatavad katendi kogused määratakse kaevandamis- ja korrastamisprojekti raames. Korrastamiseks jääv katend ladustatakse vallidesse, kuid mitte kauemaks kui kolmeks aastaks. Korrastamisega alustatakse esimesel võimalusel ning seda on võimalik teha paralleelselt teiste mäetöödega. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmete eriosa lisamine vajalik.

Karjäärialale on keelatud prügi ladustada. Keskkonnale ohtlikud jäätmed tuleb koguda teistest jäätmetest eraldi (määrdeõlid, pliiakud, patareid, õlised kaltsud jms) ja käidelda nõuetekohaselt (viia jäätmejaama vms).

### **3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus**

Kaevandamisel tuleb rangelt jälgida, et ei satuks kütust või õli pinnasesse. Mäetöödel on potentsiaalseteks reostusallikateks karjääri mäemasinate tehnilised avariid. Selle tulemusel võib pinnasesse sattuda diiselkütust ja/või määrdeaineid, millega võidakse saastata nii pinnast kui ka vett. Selle vältimiseks tuleb pidevalt jälgida masinate tehnilist seisundit ning planeerida karjääri projektis avariide likvideerimise viisid. Tuleb tagada kütte- ja määrdeainete pinnasesse sattumise vältimiseks ettenähtud kaitsevahendite olemasolu ja korrashoid. Remontimine peab toimuma selleks ettenähtud kohtades. Võimaliku tekkinud reostuse likvideerimiseks peab olema karjääris töötajatel teada kindel tegevusplaan.

### **3.1.8. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel**

Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht puudub.

## **3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond**

### **3.2.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused**

Soomukse III liivakarjäär asub Lääne-Viru maakonnas Kadrina vallas Arbavere külas riigiomandisse kuuluval kinnistul Loobu metskond 31 (katastritunnus 27202:001:0458). Taotletav mäeeraldis hõlmab täielikult Soomukse liivamaardla täiteliiva aktiivse tarbevaru 12 plokki. Kinnistu valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK). Taotletav mäeeraldise pindala on 4,65 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 5,37 ha.

Karjääri avamine algab ettevalmistustöödega. Tulevase karjääriala kattub suures osas raiesmikuga, kuhu uusi istikuid ei ole veel istutatud (geoportaali RMK metsatööde kaart). Mäeeraldise idaküljel kasvab männinoorendik. Seega tuleb esmalt männinoorendik raadata ning

kännud eemaldada. Peale männinoorendiku ja kändude eemaldamist järgneb katendi eemaldamine. Katend lükatakse valli valitud alale, kasvukiht ladustatakse eraldi. Katendi keskmine paksus taotletaval mäeeraldisel on 0,4 m ning selle moodustab kasvukiht (muld) ja orgaanikarikas liiv. Kasvukihi keskmine paksus on 0,2 m. Katendi kogumaht on 18 tuh m<sup>3</sup>, sellest 9 tuh m<sup>3</sup> moodustab kasvukiht. Eemaldatud katend ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaa piires valitud alale. Mulla omaduste säilitamiseks ei ladustata mulda kõrgemates kui 3 m puistangutes. Põhiline osa kasvukihist kasutatakse karjääriala korrastamiseks, põhiline osa orgaanikarikast liivast aga turustatakse. Samuti kasutatakse katendit müratõkkevalli rajamiseks mäeeraldisel lõunaküljele. Täpsemad korrastamiseks ja müratõkkevalli tarbeks kasutatavad katendi kogused määratakse kaevandamis- ja korrastamisprojekti raames. Korrastamiseks jääv katend ladustatakse vallidesse, kuid mitte kauemaks kui kolmeks aastaks. Korrastamisega alustatakse esimesel võimalusel ning seda on võimalik teha paralleelselt teiste mäetöödega.

Kasuliku kihi keskmine paksus mäeeraldisel on 4,3 m, kogu kasulik kiht jääb veetasemest kõrgemale. Kasulik kiht väljatakse pöördkopp-ekskavaatoriga. Väljavedu karjäärist toimub autotranspordiga.

Mäetöid tehakse vastavalt kaevandamisprojektile. Täpsem kaevandamise tehnoloogia ja vajalik energiakasutus määratakse kaevandamisprojekti ja karjääri korrastamine korrastamistingimuste alusel koostatud korrastamisprojekti, kus on ära toodud ka korrastamiseks vajalikud mulla ja katendi mahud.

Juurdepääs karjääriale kavandatakse taotletava mäeeraldisel teenindusmaa põhjaservast, kus 10 m kaugusele jääb RMK metsatee, mida kasutatakse ka teiste karjääride väljaveoteena. Nimetu metsatee ühendab tulevast karjääri Tapa-Loobu maanteega (tee nr 24), mis jääb karjäärist 30 kaugusele.

Soomukse III liivakarjäär piirneb idast Soomukse liivamaardla aktiivse tarbevaru plokkidega 3, 4 ja 5, mille piires kaevandab OÜ INF Maavarad (varasema nimega EMG Karjäärid OÜ) Soomukse II kruusakarjääri mäeeraldisel kaevandamisloa nr L.MK/319032 alusel, luba on kehtivusega kuni 01.07.2025 (loa omanik Metsatervenduse OÜ). Soomukse II kruusakarjääri osas on esitatud 04.06.2025 loa omaniku poolt Keskkonnaametile Soomukse II kruusakarjääri korrastamisprojektile kasutusloa taotlus. Seega võib eeldada, et lähiajal Soomukse II kruusakarjäär korrastatakse.

Soomukse II kruusakarjäär külgneb omakorda idast Soomukse kruusakarjääri mäeeraldisega, kus kaevandab ehitusliiva ja -kruusa OÜ Kadrina Kommunaal kaevandamisloa nr L.MK.LV-150210 alusel, loa kehtivus kuni 18.06.2028.

Kuna Soomukse II karjääris on kaevandamise tegevus lõppenud, siis vaid Soomukes karjääriga võidakse Soomukse III karjääriga üheaegselt kaevandamisega tegeleda. Majanduslikult on teatav kattuvus Soomukse karjääri ehitusliiva ja -kruusal ja Soomukse III täiteliival aga majanduslik konkureerimine liiva/kruusa materjali erinevuse tõttu on suhteliselt väike.

### **3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõimes**

Taotletav mäeeraldis paikneb glatsiofluviaalsel mõhnastikul, kus levivad Võrtsjärve alamkihistu glatsiofluviaalsed setted (Q1jrVr\_fg), milledeks on eriteraliseid ja kohati kruusakad liivad. Maapinna reljeef on küllaltki tasane ning kõrgused tõusevad lõunasuunas, kuid mitte palju. Maapinna kõrgused jäävad vahemikku 84,1 - 87,0 abs m.

Liiv ja kruus looduses ei taastu, mistõttu on tegemist taastumatu loodusvaraga ning puudub looduskeskkonna vastupanuvõime. Kaevandamise käigus muutub ka loodusmaastik täielikult, kuid see on hilisemalt taastatav karjääriala korrastamisega. Soomukse III liivakarjäär kavandatakse korrastada metsamaaks. Karjääris kaevandamise käigus ja korrastamisel veetaset ei alandata ja olemasolevat veerežiimi ei muudeta.

Taotletava ala piires paikneva maavara kaevandamisel on mõju keskkonnale väikesem, sest tegemist on olemasoleva kaevandamismaastiku piirkonnaga. Kaevandamine eeldatavalt ei halvenda väljakujunenud põhjavee režiimi, kuna kaevandustegevus toimub ülalpool põhjaveetaset ja vett välja ei juhita ega pumbata

### **3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest**

Liivakarjääri kaevandamine on tegevus mis sarnaneb oma olemuselt ehitustegevusega. Nagu iga ehitustegevusega võib ka maavara kaevandamisega kaasneda keskkonnahäiringuid. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 3 lg 1 kohaselt on keskkonnahäiring inimtegevusega kaasnev vahetu või kaudne ebasoodne mõju keskkonnale. Keskkonnaloaga lubatud tegevusega kaasneda võivateks olulisemateks keskkonnamõjudeks on kaevandamise tehnoloogilise protsessi ja transpordiga kaasnev müra ja peenosakeste heide välisõhku ning mõju maastikule ja maakasutusele.

Soomukse III liivakarjääri mäeeraldisel teenindusala piiridesse ei jää kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid. Karjääri tegevus ei asu tiheasustusalal ega selle läheduses. Samuti puuduvad ajaloolised, kultuuriloolised ning arheoloogilised väärtused karjääri alal ja mõjuraadiuses milleks on eeldatavalt ca 250 m. Mäeeraldisel ei esine kattuvuste tuvastamise liikide ega nende elupaikade osas. Taotletaval mäeeraldisel ning selle mõjupiirkonnas ca 250 m puuduvad märgalad, jõeäärsed alad, jõesuudmed, rannad, kaldad, ja merekeskkond.

Soomukse III liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaast 45 meetri kaugusele teisele poole Loobu-Võõbu maanteed jääb II kategooria kaitsealuse linnu Tuksmani metsise (*Tetrao urogallus*) KKR kood KLO9102215 leiukoht. Tegemist on ainsa teada kaitsealuse liigi leukohaga Soomukse III liivakarjääri mõjuraadiuses. Samas viimasel kinnitatud vaatlusel 17.04.2022 seal metsise isendeid ei leitud. Tuksmani metsise püsielupaik (KLO3003103) selle

sihtkaitsevöönd (KLO3103378) jääb samuti teisele poole Loobu-Võõbu maanteed ~168 m kaugusel mäeeraldise teenindusmaast ja on seega mõjuraadiuses.

Lähim Natura 2000 looduskaitseala on umbes 455 m mäeeraldisest lõunas asuv Ohepalu looduskaitseala (EELIS kood KLO1000230) ning umbes 497 m mäeeraldisest kirdes asuv Natura 2000 loodualade alla kuuluv Loobu jõe hoiuala (EELIS kood KLO2000064). Natura 2000 loodusala alla kuuluv Viitna maastikukaitseala on Loobu jõest veel edasi kirde suunas umbes 859 m kaugusel (EELIS kood KLO1000435). Karjäär ei asu tiheasustusega piirkonnas. Karjääri ala jääb projekteeritava Uku mõhnastiku kaitseala (EELIS kood PLO1001729) piiridesse. Kuna Natura 2000 alad on piisavalt kaugel ei ole mõju nendele oluline.

Karjääri ala jääb projekteeritava Uku mõhnastiku kaitseala (EELIS kood PLO1001729) saab kavandatava tegevusega mõjutatud. Üks kaevandamisega kaasnevaid paratamatuid mõjusid on maastiku (pinnavormide) visuaalne muutumine. Mõju on leevendatav ala kaevandamisjärgse korrastamisega, mis tulenevalt seadusandlikust korrast on kaevandajale kohustuslik. Planeeritav ala korrastatakse peale varu ammendumist metsamaaks.

Tundlike liikide loend mille liigi puhveralale jääb Soomukse III liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa on järgmine:

- metsis (*Tetrao urogallus*), KKR kood KLO9102215 on ~45 m mäeeraldise teenindusmaast edelas teisel pool Loobu-Võõbu maanteed – asukoht ja leukoha seis kirjeldatud eelnevalt
- laanepüü (*Tetrastes bonasia*), KKR kood KLO9119533 on ~847 m mäeeraldise teenindusmaast edelas teisel pool Loobu-Võõbu maanteed – viimane kinnitud vaatlus on aastast 2014. Tegemist on III kategooria kaitsealuse linnuga.
- teder (*Lyrurus tetrix*), KKR kood KLO9123427 on ~926 m mäeeraldise teenindusmaast lõunas teisel pool Loobu-Võõbu maanteed – viimane kinnitud vaatlus on aastast 2020. Tegemist on III kategooria kaitsealuse linnuga.
- must-toonekurg (*Ciconia nigra*), KKR kood KLO9127688 on ~5202 m mäeeraldise teenindusmaast põhja suunas teisel pool Tallinn-Narva maanteed – viimane kinnitud vaatlus on aastast 2014. Tegemist on I kategooria kaitsealuse linnuga.
- must-toonekurg (*Ciconia nigra*), KKR kood KLO9127622 on ~7823 m mäeeraldise teenindusmaast lõunas teisel pool Loobu-Võõbu maanteed – viimane kinnitud vaatlus on aastast 2014

Must-toonekure puhul on nende leiukoht suhteliselt kaugel ja kaugust arvestades ei tohiks olla probleemi käesoleval alal liivakarjääri rajamisega, kuna nende leukohad peaksid olema kohanenud siinses piirkonnas juba olemasolevate karjääridega. Kauguse tõttu ei ole olulist vahet kas karjääri alal toimub tegevus Soomukse III, Soomukse II või Soomukse alal.

Tedre ja laanepüü puhul arvestatakse nende lindude puhveralaks 1000 m ja Soomukse III karjääri ala on suhteliselt selle puhverala piiril. Arvestades, et Loobu-Võõbu maantee eraldab karjääri nende lindude elukohast võib lugeda mõju mitte oluliseks.

Soomukse III karjäärist kõige mõjutatum tundlik liik on metsis. Looduskatise seaduse järgi kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmise ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise,

talvitumise ning rände ajal keelatud. Lisaks on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine ning lindude tahtlik häirimine. Kuna metsise püsielupaika ja mäeeraldist eraldab maantee ja samuti on puhvriks mets, ei häiri eeldatavasti kaevandamisel tekkiv müra linnuliike.

Kumulatiivse mõju osas tuleb arvestada kõrval olevate karjääride Soomukse II ja Soomukse tegevusega. Kuna aga Soomukse II on praegu korrastamisel ja kaevandamistegevus on lõppenud, siis põhimõtteliselt Soomukse II tegevus kandub Soomukse III alale. Seega kumulatiivselt mõju ei suurene, sest siin on olnud pikemat aega kõrvuti kaks töötavat karjääri.

#### **3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond**

KeÜS § 23 lõige 1 sätestab, et igaühel on õigus tervise- ja heaoluvajadustele vastavale keskkonnale, millega tal on oluline puutumus. Lõike 2 kohaselt on oluline puutumus isikul, kes viibib tihti mõjutatud keskkonnas, kasutab sageli mõjutatud loodusvara või kellel on muul põhjusel eriline seos mõjutatud keskkonnaga. KeÜS § 3 lõike 1 kohaselt on keskkonnahäiring ka selline ebasoodne mõju keskkonnale, mis ei ületa arvulist normi või mis on arvulise normiga reguleerimata. Siiski tuleb võimaliku keskkonnahäiringu tekkimist võimalusel ennetada ning kui see pole võimalik, võtta kasutusele leevendusmeetmed. Keskkonnaloa omanikul on kohustus hüvitada kaevandamisega tekitatud kahju sõltumata oma süüst (MaaPS § 93 lõige 1).

Soomukse III liivakarjääris kaevandamisel on peamisteks keskkonda mõjutavateks teguriteks maastikupildi visuaalne muutumine, müra, õhusaaste ja võimalik mõju põhjaveele.

Ümbruskonna maad on valdavalt kasutuses maatulundusmaana – rohu- ja metsamaana.

Taotlevale mäeeraldisele lähimad majapidamised on järgmised:

- kagus Linnumäe (tunnus 27301:001:0170), mille lähim hoone on ~111 m kaugusel mäeeraldise teenindusmaa piirist;
- põhjas/kirdes Kõrtsi (tunnus 27301:001:0035), mille lähim hoone on ~328 m kaugusel mäeeraldise teenindusmaa piirist;
- kirdes Kurme (tunnus 27301:001:0670), mille lähim hoone on ~560 m kaugusel mäeeraldise teenindusmaa piirist;
- kirdes Kiviloo (tunnus 27301:001:0073), mille lähim hoone on ~625 m kaugusel mäeeraldise teenindusmaa piirist.

Lähipiirkonnas suurtööstuseid ei ole.

Karjääris töötamisega kaasnev maastikupildi täielik muutus on hilisemalt kvalitatiivselt taastatav karjääriala korrastamisega.

Masinatest lähtuvat mürataset vähendab lisaks loomulikule heli neeldumisele kaevandamise käigus tekkiv süvend, kus masinad asuvad. Karjääris on müra summutavateks täiendavateks teguriteks karjääri seinad ja katendist vallid.

Liiva kaevandamisel on võimalikeks osakeste ehk tolmu allikateks maavara ammutamis- ja laadimisprotsessid ning toodangu väljaveoga seotud transport. Tolmu tekib enam soojal sademevaesel perioodil. Tolmu vähendamiseks on tehtud ettepanek loa kõrvaltingimuseks, mille jälgimisel peaks olema mõju mitteoluline (selgitus peatükis 3.1.5).

Kaevandamise lubamine taotletud ulatuses ei halvenda väljakujunenud põhjavee režiimi, kuna kaevandamine toimub põhjaveetasemest kõrgemal. Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariiolekordadega. Kuna kasutatav tehnika sisaldab ja kasutab töötamiseks määrdeaineid ja kütust, siis on võimalik, et esineb nende lekkeid.

Kasutades tehniliselt korras seadmeid ja neid regulaarselt hooldades, on lekete tõenäosus väike ja lekked kiiresti avastatavad. Samas avariiolekorra tekkimise tõenäosus ei ole suurem, kui mõnes teises rasketehnikaga seotud tegevusalal (nt põllumajandus).

Kõige tõenäolisem pinnase kvaliteeti mõjutav avari on diiselkütuse või õli leke masinatest, mis kaevandamistöõde käigus võib juhtuda. Reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis- ja laadimiskohtades ei satuks diiselkütust ega määrdeõli karjääri põhja. Seadmete tankimine ja hooldus peab toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud platsil, mis on varustatud õlitõrje vahenditega. Õnnetuse kohas tuleb reostunud pinnas kiiresti eemaldada ja anda üle vastavat litsentsi omavale jäätmekäitlusasutusele.

### **3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele**

Eelnevast lähtudes võivad Soomukse III liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamistegevusega kaasnevateks peamisteks mõjudeks olla mõju välisõhule (müra/tolm) ja maastikule. Samuti on ohustatud Tuksmani metsise püsielupaik (KLO3003103) juhul, kui tegevus kandub Loobu-Võõbu maanteest metsise püsielupaiga poole nii, nagu oli esialgses taotluses. Juhul, kui võetakse teete meetmeid müra leviku takistamiseks metsise elupaiga poole on menetleva loa taotluse mõju Metsisele on väike.

Ettepanek Metsise Tuksmani metsise püsielupaik (KLO3003103) osas:

- *Lisada müravalli rajamise nõue Tapa-Loobu tee poolsele küljele.*

#### **3.3.1. Mõju suurus, mõjuala ulatus, mõju ilmnemise tõenäosus ja aeg, mõju laad, tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus**

Keskkonnaamet käsitleb kavandatava tegevuse mõjualana Soomukse III liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaad ning ca 250 m ümber selle, kuna nii kaugemale võib teoreetiliselt ulatuda müra- või tolmuhäiring. Sellesse mõjuraadiusesse jääb karjäärist kagus asuv Linnumäe (tunnus 27301:001:0170), mille lähim hoone on ~111 m kaugusel mäeeraldisel teenindusmaa piirest.

Soomukse III kinnistul on võimalik leevendusmeetmeid arvesse võttes teostada maavara



kaevandamist päevaste müra piirnormide raames 60 dB aga seda ei saa tagada öisel ajal, kui piirnorm on 45 dB (määruse nr 71 lisa 1). Öiseks ajaks loetakse ajavahemikku 23.00–7.00, kuid antud piirväärtust tuleb rakendada karjäärides sarnaselt ehitusmürale kell 21.00–7.00. Müra osas on loale tehtud kõrvaltingimuste ettepanekud (vaata punkt 3.1.5).

Arvutuslikult jäävad leevendusmeetmetega mõju suurused kehtestatud piirnormidesse ning elanike oluline negatiivne mõjutatud saamine on välistatud, kuid vajadusel tuleb teostada kontrollmõõtmisi.

Kaevandamistegevusega kaasnevad häiringud avalduvad kaevandamise käigus keskkonnavalda kehtivusaja jooksul (taotluses toodud loa periood on 15 aastat). Perioodil, kui kaevandamist ei toimu, kavandataval tegevusel otseseid mõjusid (müra, tolm) ei ole v.a. visuaalne häiring.

Mõju veekeskkonnale avaldub vaid avariikorras kütuste ja õlide sattumisel pinnasesse/põhjavette. Selliste olukordade minimeerimiseks on toodud leevendusmeetmed kõrvaltingimustes.

Pärast kaevandamistegevuse lõppemist ning ala korrastamist lõpeb ka kavandatava tegevuse mõju. Üksnes maastiku topograafia muutub pöördumatult. Eelhinnangu järelduste kohaselt ei teki kavandatava tegevuse elluviimisel olulist negatiivset keskkonnamõju, samas ümberkaudsetele elanikele tavapärasest mõnevõrra rohkem häiringuid (müra, õhusaaste) võib siiski tekkida. Siiski võib eeldada, et häiringute esinemine on leevendatav ja võimalik. Kaebuste korral tuleb häiringute intensiivsust mõõta ning vajadusel korraldada töö karjääris ümber.

### 3.3.2. Mõju piiriülesus

Riigipiiri ülest mõju ette näha ei ole.

### 3.3.3. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Keskkonnaamet käsitleb kavandatava tegevuse mõjualana Soomukse III liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250 m ümber selle, kuna nii kaugale võib teoreetiliselt ulatuda müra- või tolmuhäiring. Lähim Natura 2000 ala on umbes 455 m kaugusel, mistõttu otsest mõju Natura aladele ei tohiks allolevas tabelis on kirjeldatud mõju täpsemalt.

Kaitstav loodusobjekt	Kaitse-eesmärgiks olev kaitseväärtus	Ohutegur	Hinnang
	metsa-, soo- ja veeökosüsteem	raied, veerežiimi muutused, elustiku häirimine	Kaitsealal raieid ei tehta ja veerežiimi ei muudeta, elustiku häirimine on eeldatavalt vähene.

Ohepalu LKA umbes 455 m mäeeraldisest lõunas	kaljukotkas ( <i>Aquila chrysaetos</i> ), kassikakk ( <i>Bubo bubo</i> ), must-toonekurg ( <i>Ciconia nigra</i> ), sookurg ( <i>Grus grus</i> ) ja sõtkas ( <i>Bucephala clangula</i> );	raied, häirimine (müra)	Teadaolevad elupaigad jäävad kavandatavast karjäärist piisavale kaugusele. Ebasoodne mõju on välistatud.
	laanerähn ( <i>Picoides tridactylus</i> ), metsis ( <i>Tetrao urogallus</i> )	raied, häirimine (müra)	Raieid kaitsealuste liikide elupaikades kavandatud ei ole. Välistada ei saa mürahäiringu ebasoodsa mõju avaldumist. Keskkonnaamet on seisukohal, et koos karjääri kaitsealapoolsele küljele (maantee poolel küljele) leevendusmeetmena rajatava müratõkkevalliga on oluline ebasoodne mõju välistatud.
	soojumikas ( <i>Saussurea alpina ssp. esthonica</i> ), kaunis kuldking ( <i>Cypripedium calceolus</i> ), paksukojaline jõekarp ( <i>Unio crassus</i> ) ja rohe-vesihobu ( <i>Ophiogomphus cecilia</i> );	elupaiga kahjustamine, raied, veerežiimi muutmine	Liikide leiukohad ei asu kavandatava karjäärialal lähedal. Ebasoodne mõju on välistatud.
	järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), rabad (7110*), siirde- ja õõtsiksood (7140), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (9010*), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenkuhjatistel (9060), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*)	raied, veerežiimi muutused, elupaigatüübi kahjustamised	Kavandatavale karjäärialale lähim on elupaigatüüp vanad loodusmetsad (9010*) jääb umbes 454 m kaugusele. Kuna kaitsealal raieid ei tehta ja veerežiimi ei mõjutata, siis on ebasoodne mõju elupaigatüübile vanad loodusmetsad (9010*) välistatud. Kuna ülejäänud kaitse-eesmärgiks olevad elupaigatüübid asuvad kavandatavast karjäärist veel kaugemal, on ebasoodne mõju välistatud ka neile.
Loobu jõe hoiuala umbes 497 m mäeeraldisest	Elupaigatüüp - jõed ja ojad (3260)	Veerežiimi muutused	Kavandatava karjääriga kaasnevad mõjud ei ulatu Loobu jõe hoiualani. Ebasoodne mõju on välistatud.

kirdes	Liigid jõesilm ( <i>Lampetra fluviatilis</i> ), harilik hink ( <i>Cobitis taenia</i> ), lõhe ( <i>Salmo salar</i> ), paksuseinalise jõekarp ( <i>Unio crassus</i> ) ja rohe-vesihobu ( <i>Ophiogomphus cecilia</i> )	Veerežiimi muutused	Kavandatava karjääriga kaasnevad mõjud ei ulatu Loobu jõe hoiualani. Ebasoodne mõju on välistatud.
Viitna maastikukaitseala umbes 859 m mäeeraldisest kirdes			Kavandatava karjääriga kaasnevad mõjud ei ulatu Viitna maastikukaitsealani. Ebasoodne mõju on välistatud.

Natura eelhindamise läbiviimine ei ole antud juhul vajalik, kuna objektiivsele ning ajakohasele infole tuginedes on selgunud, et kavandatava tegevuse mõjualale ja/või mõjupiirkonda (ca 250 m) ei jää Natura alasid.

### 3.3.4. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Ümbruskonna maad on valdavalt kasutuses maatulundusmaana – põllu- ja metsamaad. Lähipiirkonnas suurtööstuseid ei ole, tegemist on hajaasustusega.

Soomukse III liivakarjäär piirneb idast Soomukse liivamaardla aktiivse tarbevaru plokkidega 3, 4 ja 5, mille piires kaevandab OÜ INF Maavarad Soomukse II kruusakarjääri mäeeraldisel kaevandamisloa nr L.MK/319032 alusel, luba on kehtivusega kuni 01.07.2025 (loa omanik Metsatervenduse OÜ). Soomukse II kruusakarjääri osas on esitatud 04.06.2025 loa omaniku poolt Keskkonnaametile Soomukse II kruusakarjääri korrastamisprojektile kasutusloa taotlus. Seega võib eeldada, et lähiajal Soomukse II kruusakarjäär korrastatakse.

Soomukse II kruusakarjäär külgneb omakorda idast Soomukse kruusakarjääri mäeeraldisega, kus kaevandab ehitusliiva ja -kruusa OÜ Kadrina Kommunaal kaevandamisloa nr L.MK.LV-150210 alusel, loa kehtivus kuni 18.06.2028.

Kuna Soomukse II karjääris on laevandamise tegevus lõppenud, siis vaid Soomukes karjääriga võidakse Soomukse III karjääriga üheaegselt kaevandamisega tegeleda. Majanduslikult on teatav kattuvus Soomukese karjääri ehitusliiva ja -kruusal ja Soomukse III täiteliival aga majanduslik konkureerimine liiva/kruusa materjali erinevuse tõttu on suhteliselt väike.

Juurdepäas karjäärile kavandatakse taotletava mäeeraldisel teenindusmaa põhjaservast, kus 10 m kaugusele jääb RMK metsatee, mida kasutatakse ka teiste karjääride väljaveoteena. Nimetu metsatee ühendab tulevast karjääri Tapa-Loobu maanteega (tee nr 24), mis jääb karjääri mäeeraldisest 30 kaugusele.

Eeltoodu kokkuvõtteks võib järeldada, et ei ole ette näha olulise negatiivse koosmõju tekkimist koos lähipiirkonna teiste tegevustega.

Keskkonnaloa omanik peab siiski täitma kõiki asjakohaseid õigusaktides sätestatud nõudeid ja loale kantavaid kõrvaltingimusi ning tegema omalt poolt kõik võimaliku, vähendamaks tekkivate keskkonnahäiringute esinemist ning levimist.

### **3.3.5. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalusi**

Soomukse III liivakarjääris kaevandamisega kaasneda võivaid keskkonnahäiringuid on pikemalt käsitletud käesoleva eelhinnangu punktides 3.1.5., 3.1.7 - 3.1.8., 3.2.3.-3.2.4 ja 3.3 ning siinkohal ei korrata. Eelhinnangus esitatud kaalutluste alusel kavandab Keskkonnaamet keskkonnahäiringute leevendamiseks lisada antavale keskkonnaloale järgmised asjakohased kõrvaltingimused:

1. Soomukse III liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piirile, Linnumäe kinnistu (katastritunnus: 27301:001:0170) poolsele alale ja Tapa-Loobu tee poolsele küljele, tuleb rajada müratõkkevall kõrgusega 3 m.
2. Mobiilne töötlemissõlm (nt purustus- ja sorteerimissõlm, sõelumiskompleks) ei tohi töötamise ajal, mäeeraldisel ega selle teenindusmaal, paikneda Linnumäe kinnistul (katastritunnus: 27301:001:0170) asuvatele hoonetele lähemal kui 300 m.
3. Maavara kaevandamine on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 8.00-18.00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada riiklikel pühadel. Kui ilmneb vajadus töötada nädalavahetustel ning riigipühadel, tuleb sellest eelnevalt teavitada kohalikku omavalitsust ja lähimaid elanikke ning saada nende nõusolek.
4. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus (MaaPS § 6), on keskkonnaloa omajal kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjäärisiseseid teid ning mobiilset töötlemissõlme (nt purustus- ja sorteerimissõlm, sõelumiskompleks) ajal, mil toimub kivimi purustamine killustikuks, väljatud materjali sorteerimine vms tegevus, et vältida tahkete osakeste (PM) levikut välisõhus.
5. Kui kaevandamise tõttu vesi ümberkaudsetest kaevudest kaob, või selle kvaliteet halveneb, tuleb kaevandamisloa omanikul tagada kvaliteetne joogi- ja tarbevesi kas vana salvkaevu süvendamise või uue salv- või suurkaevu rajamise teel.
6. Minimeerimaks võimaliku reostuse teket, tuleb kaevandamis- ja töötlemistehnika korrasolu regulaarselt kontrollida ja masinate hooldustöid teha ainult selleks ette nähtud spetsiaalsetel hooldusplatsidel, või väljaspool karjääri selleks ette nähtud kohtades.
7. Võimalike rikete ning avariide tagajärjel tekkiva kütuse- või õlireostuse likvideerimiseks peab karjääris olemas olema vajalik koguses absorbenti (näiteks turvas, saepuru või sünteetilised absorbendid), millega saab tekkinud reostuse kokku korjata.
8. Avarii korral tuleb reostus koheselt lokaliseerida ning teavitada Keskkonnaametit, Politsei- ja Piirivalveametit ja Päästeametit.
9. Katastriüksusel Loobu metskond 33 (katastritunnus: 27301:001:0138) paikneval lahustükil asuva metsatee nr 2730512 (Tuksmani tee) rekonstrueerimise, hooldamise ja kasutamise tingimused leppida kokku loa omaja ja Riigimetsa Majandamise Keskuse vahel.
10. Riigitee tugimaantee nr 24 Tapa – Loobu tee (ETAK ID 4307872) rekonstrueerimise,

hooldamise ja kasutamise tingimused leppida kokku loa omaja ja tee omaniku vahel enne tee kasutamist kaevandatava materjali väljaveotena.

### 3.4. Eelhinnangu järelendus

Eelhindamise tulemusena järelendab Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, kuna:

- eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
- eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;
- kavandatav tegevuskoht ei asu Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata oluliselt ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- oluline ebasoodne mõju kaitsealustele lindudele on välistatud koos leevendusmeetmena rajatava müratõkkevalliga Tapa-Loobu tee poolsele küljele. Kaitse-eesmärgiks olevatele elupaigatüüpidele on oluline ebasoodne mõju välistatud.
- looduslik maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem taastatav maa-ala korrastamisega.

KeHJS § 11 lõike 8<sup>1</sup> kohaselt KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6<sup>1</sup> lõike 1 punkti 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedava või olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 järgi, kui eelhinnangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmine, esitatakse eelhinnangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

KeHJS § 3<sup>3</sup> lõike 1 järgi keskkonnameetmed on kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise ning põhjendatud juhul heastamise meetmed. Keskkonnameetmete hulka arvatakse ka keskkonnaseire. KeHJS § 3<sup>3</sup> lõike 2 kohaselt peavad keskkonnameetmed, sealhulgas keskkonnaseirega jälgitavate näitajate liik ja seire kestus, olema proportsionaalsed kavandatava tegevuse iseloomu, asukoha ja mahuga ning eeldatavalt avalduva keskkonnamõjuga. Keskkonnaseire määramisel ja tegemisel arvestatakse olemasoleva keskkonnaseirega.

Loa taotleja ei ole KeHJS § 6<sup>1</sup> lõike 1 punkti 6 alusel esitanud Keskkonnaametile teavet kavandatava tegevuse erisuste või võetavate keskkonnameetmete kohta, millega loa taotleja kavandab vältida või ennetada muidu ilmnedava või olulist ebasoodsat keskkonnamõju.

## 4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lõike 2<sup>2</sup> alusel 22.07.2025 kirjaga nr DM-129049-15

Soomukse III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõtjude eelhinnaugu ja KMH alkatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks menetlusosalistele sealhulgas Kardina Vallavalitsusele ning taotlejale (EMG Karjäärid OÜ uue nimega OÜ INF Maavarad), seisukoha esitamise tähtajaga 22.08.2025.

Eesti Metsa Abiks MTÜ saatis omapoolse seisukoha Keskkonnaametile 15.08.2025 (registreeritud 19.08.2025 KOTKAS numbriga DM-129049-16). Eesti Metsa Abiks MTÜ seisukohas oli kirjutatud järgmiselt:

*Oleme kindlal seisukohal, et selles asukohas ei saa keskkonnamõtju hindamata jätta.*

*Eelkõige leiame, et selles asukohas ei tohi keskkonnaluba väljastada.*

*Põhjendused:*

- 1) Antud ala jääb loodava Uku Mõhnastiku kaitseala sisse;*
- 2) Antud ala jääb Natura 2000 ala lähedusse;*
- 3) Ala jääb metsise elupaiga vahetusse lähedusse;*
- 4) Antud ala asub nõrgalt kaitstud põhjavee alal;*
- 5) Vastuolu kehtiva Kadrina üldplaneeringuga, mis ütleb, et antud alal on väärtuslikud maastikud ja ilusad teelõigud;*
- 6) Piirkonna elanikud on antud alale kaevanduse loomise vastu.*

Keskkonnaamet vastas Eesti Metsa Abiks MTÜ kirjale 02.09.2025 (KOTKAS 02.09.2025 number DM-129049-18) täpsustades välja toodud kuut põhjenduse punkti ja selgitas, et Soomukse III liivakarjääri keskkonnaloa taotluse osas koostati keskkonnamõtju eelhinnaug keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõike 2 punkti 2 ja lõike 4 alusel. Keskkonnamõtju eelhinnaug on antud juhul piisav, et teha järeldus keskkonnamõtju olulise osas ja puudub vajadus alkatada keskkonnamõtju hindamine.

Kadrina Vallavalitsus esitas oma 26.08.2025 korralduse nr 171 Arvamuse andmine Soomukse III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõtju hindamise eelhinnaugu eelnõu kohta (registreeritud KOTKAS 28.08.2025 numbriga DM-129049-17). Korralduse kohaselt Kadrina vallavalitsus nõustub Soomukse III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõtju hindamise eelhinnaugu eelnõuga tingimusel, et muudetakse kaevandamistöõde teostamise aegu vastavalt käesolevas korralduses välja toodule.

Kadrina Vallavalitsuse poolt on kaevandamistöõde teostamise ajaks korralduses määratud tööpäevad 8:00-18:00. Eelhinnaugu eelnõus oli määratud lubatud kellaaegade ajaks 7.00-21.00, mis lähtus mürnormide nõuetest. Sarnaseid vähendatud ajalisi piiranguid kohalike elanike huvidest lähtuvalt on lisatud mitmetele teistele keskkonnalubadele. Keskkonnaamet peab kellaaegade muutmist põhjendatuks ja muutis kaevandustööõde ajalisi piirangu soovitusi. Vastavalt on täpsustatud punkti 1.2.3 ning peatükki 3.1.5 ja 3.3.5.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)  
Siret Punnisk  
juhataja  
maapõuebüroo

Teadmiseks: ERGO PÕDERSALU, Heli Puusepp, Jüri Suurkivi, Kadrina Vallavalitsus, Kalle-  
Mart Suuroja, Maa- ja Ruumiamet, METSATERVENDUSE OSAÜHING, MTÜ Eesti Metsa  
Abiks, Riigimetsa Majandamise Keskus, Tõnu Tammar

Kersti Ritsberg 5302 5823  
Kersti.Ritsberg@keskkonnaamet.ee